

stránce zjišťuje pak nalézací soud, že Dr. H. nevěděl, od koho výhrůžný list pochází, a že poměry v době, o niž jde, byly v M. takové, že se dalo lehce zařídit, aby věc byla uveřejněna; není pak stížnosti dovoleno, aby brala toto zjištění, jehož vadnosti ve smyslu čís. 5 § 281 tr. ř. ani netvrdí, v pochybnost opačným tvrzením, že by se nebyl našel časopis, který by byl uveřejnil nařčení tak absurdní. Nelze konečně také přisvědčiti stížnosti, dovozuje-li, že zpráva, o niž jde, totiž že advokát sváděl ku krádeži v soudní budově, byla by vyvolala u každého poněkud soudného čtenáře ihned dojem, že jde o děj vymyšlený neb o nezapný žert a že sotva by se našel člověk vážný, který by uvěřil, že osoba, konající povolání akademické, bude tak hloupá, aby se pokusila o ukradení milionového obnosu v soudní budově. Nehledě k tomu, že z výhrůžného listu nepodává se přesně a nutně právě onen obsah uveřejnění, jež uplatňuje stížnost, je vedle čtenářů vážných a soudných dosti čtenářů, kteří ze záliby po sensaci a klevetách věří též odvážným, méně věrohodným pomluvám a rozšiřují je, což alespoň přechodně může poškozovati pověst osoby nařčené a otrásati důvěrou občanstva v ryzost, řádnost a poctivost této osoby. Tomu, že s tímto účinkem bylo počítati i v tomto případě, nasvědčuje udání svědka Dra H-a, že svědek P. mu radil, aby odevzdal vyděračný dopis policii, že si dodatečně uvědomil vážnost celé situace, nastavší udáním A-ové, že Dr. H. ji poučil o příležitosti ku krádeži a nakreslil jí případný nástin, a že svědek informoval o celé záležitosti sekretáře své politické strany, zmíněného svědka P-a, by se uvároval výtky, že tají událost, která je s to, poškozovati vážnost této strany. Právem proto nalézací soud shledal ve sdělení věci veřejnosti ublížení na cti, a zlo tak důležité, aby vzbudilo obavy v osobě, již takto bylo vyhrožováno.

Čís. 865.

Nedostatečný důchod invalidův není ještě důvodem beztrestnosti dle § 2 lit. g) tr. zák.

(Rozh. ze dne 29. května 1922, Kr II 797/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku lichevního soudu při krajském soudu v Novém Jičíně ze dne 27. prosince 1920, jímž byl obžalovaný sprostěn dle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin řetězového obchodu dle § 11 čís. 4 a pro přestupek předražování dle prvního odstavce § 7 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Napadeným rozsudkem byl obžalovaný sprostěn z obžaloby z důvodu § 2 lit. g) tr. zák. Výrok ten nalézací soud odůvodnil tím, že obžalovanému scházejí tři prostřední prsty pravé ruky, že proto uvěřiti jest jeho udání, že bez své viny nemohl najíti zaměstnání, dále, že měsíční invalidní důchod 25 K obžalovanému na výživu a ostatní zaopatřování naprosto nestačil a že tedy obžalovaný dal se ku trestným činům strhnouti

tísni nejvyšší, nevěda si jiné rady, kterak by si mohl opatřiti prostředky ku výživě. Právem napadá zmateční stížnost veřejného obžalobce tento výrok jednak dle čís. 9 lit. a) Šu 281 tr. ř. jako právně mylný, dovozujíc, že skutečnosti, nalézacím soudem uvedené, poukazují jen k polehčující okolnosti bídy a nouze, jednak dle čís. 5 Šu 281 tr. ř. jako neúplný. Pojem neodolatelného donucení ve smyslu § 2 lit. g) tr. zák. předpokládá tak velikou míru nouze a bídy, že tím život pachatele neb osob jemu blízkých jest přímo a nevyhnutelně ohrožen, takže není s to, by se vymknul vlivu této tísní nouze na směr jeho vůle, že tedy mu nezbyl jiný prostředek, by ušel trýzni zmírání hladem, než aby se dopustil činu trestného, o který jde. Tento stav nezbytí skutečnostmi, nalézacím soudem uvedenými, zjednan není. Nedostatečnost důvodu a vada na pravé ruce poukazují pouze k nouzi obžalovaného, a k nemožnosti, opatřiti si, čehož třeba pro život, práci obvyklou a zejména práci těžší. Nezáleží na tom, zdali obžalovaný si nevěděl jiné rady, jiného východiska ze své nouze; vždyť se po jiných způsobech, uniknouti bídě, mohl otázi jiných osob. Rozhodným je naopak, zda obžalovaný byl nedostatečností renty a nezaměstnaností ohrožen na životě bezprostředně, dále zda obžalovaný skutečně vyčerpал všechny možnosti, opatřiti si životní potřeby způsobem beztrestným, zda zejména marně pátral po takovém, s hlediska trestního zákona nezávadném způsobu výživy, a zda vůle obžalovaného po vyčerpání a selhání všech jiných východisk bezzávadných nemohla odolat vlivu nouze, její tísní. Po stránce té pak nalézací soud — jak stížnost právem vytýká — opomenul skutečnosti, že obžalovaný je svobodný a má tedy rentu jen pro sebe, že byl v době činu ve stavu podnapilém, což nasvědčuje tomu, že vydává peníze na potřeby nenaléhavé, že utrpěl úraz již v roce 1911, což poukazuje k tomu, že po více let uhájil život jinak, než páčáním trestných činů toho druhu, o který jde, a že si obžalovaný zaměstnání nehledá, což poukazuje k tomu, že nouze a bída jeho nebyly tísnivé. Tyto skutečnosti, vesměs při hlavním přelíčení na jevo vyšlé, jakož i další skutečnost, že obžalovaný žije patrně ve společné domácnosti s rodiči a sourozenci, kteří ho zajisté, byť jen nuzně, mohou podporovati, nejsou bez významu pro posouzení otázky, byl-li tu stav neodolatelného donucení ve správném smyslu shora vytčeném. Opomenutí těchto skutečností v rozhodovacích důvodech činí výrok nalézacího soudu, který vychází z nesprávného použití zákona co do pojmu důvodu beztrestnosti dle § 2 lit. g) tr. zák., nad to neúplným co do skutečností rozhodujících.

Čís. 866.

Zřízení, ustanovený soukromým zaměstnavatelem k ochraně lesa a myslivosti, nabývá ochrany Šu 68 tr. zák. teprve vzetím do přísahy okresním úřadem politickým. Ochrana vztahuje se pouze na obvod úřadu, jenž ho do přísahy vzal, ba může i uvnitř tohoto obvodu býti omezena vytčením hranic dohlédacího okrsku.

(Rozh. ze dne 30. května 1922, Rv I 472/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jakožto